

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Sed quæ hac dilectione diligenda sint, iam inquiramus. Non enim omnia, ut ait August. quibus utendum diligenda sunt: sed ea sola, quæ vel nobiscum societate quadam referuntur in Deum, sicut est homo vel angelus: vel ad nos relata, beneficio Dei per nos indigent, ut corpus quod ita præcipiendum est diligi, ut ei ornatè prudenterque consularur.

In lib. 1. de doct. Christ. cap. 23. in princ. Ibid. in prin. cap. 25.

SI ILLO PRÆCEPTO IVBEMVR DILIGERE totum proximum & nos totos.

DISTINCT. XXVIII. A

Hic potest queri: utrum in illo mandato dilectionis proximi, totum proximum, id est, animam & corpus, nosque ipsos totos diligere præcipiamur. Ad quod dicimus, omne genus diligendarum rerum in illis duobus mandatis contineri. Quatuor enim diligenda sunt, ut ait Aug. Vnum quod supra nos est, scil. Deus: alterum, quod nos sumus: tertium, quod iuxta nos est, scil. proximus: quartum, quod infra nos est, scilicet corpus. De secundo & quarto nulla præcepta danda erant, scil. ut diligeremus nos vel corpus nostrum: præcipitur autem Deus diligi & proximus. Ut autem quisque se diligat, præcepto non est opus. Quantumlibet enim homo excidat à veritate, remanet illi dilectio sui, & dilectio corporis sui quia nemo unquam carnem suam odio habuit. Nam viri iusti, qui corpus suum cruciant, non corpus, sed corruptiones eius & pondus oderunt. Hic videtur Aug. tradere, quod ex præcepto non teneamur diligere nosmetipsos, vel corpus nostrum: quod si est, non omnè genus diligendarum rerum illis duobus præceptis continetur: quia cum & nos ipsos & corpus nostrum diligere debeamus, ad quid necessarium est præceptum, cum scriptum sit. Qui diligit iniquitatem, odit animam suam: Sed speciale de hoc præceptum non erat dandū, nec speciali præcepto

De charitate quantum ad diligibilibus numerum & distinctionem.

Ephes 5 f Ibid. cap. 24. in princ.

Psal. 10.

cepto opus erat id tradi, ut quisque se vel corpus suum diligeret: quia hoc in illo precepto continetur. Diliges proximum tuum sicut teipsum. Ibi enim & proximum totum & te totum intelligere debes. Unde Aug. in eod. Si te totum diligas, i. animam & corpus, & proximum tuum, id est, animam, & corpus, homo enim ex anima constat & corpore, nullum rerum diligendarum genus in his duobus preceptis pretermisum est. Cum enim precurrat dilectio Dei, eiusque dilectionis modus prescriptus appareat & sequatur, dilectio proximi de tua dilectione nihil dictum videtur. Sed cum dictum est, Diliges proximum tuum sicut teipsum, simul & tui abs te dilectio pretermisum non est. Ecce aperte hic dicit, in illo precepto non tantummodo proximi, sed & tui dilectionem contineri, & totius proximi totiusque tui. Ex quo apparet quod dictum est de secundo & quarto, i. de dilectione nostri, & corporis nostri, nulla precepta danda, ita esse intelligendum, scil. specialia & diuisa: quia in illo vno tantum continetur: & quia id, quod sumus, & quod infra nos est, ad nos tamen pertinens, nature lege diligimus, quae in bestiis etiam est. Ideoque & de illo, quod supra nos est, & de illo, quod iuxta nos est, diuisa precepta sumpsimus. In quorum altero, eius quod sumus, & illius, quod infra nos est dilectio continetur. Sic condita est mens humana, ut nunquam sui non meminerit, nunquam se non intelligat, nunquam se non diligat: sed quoniam qui odit aliquem, nocere illi studet, non immerito & mens hominis quando sibi nocet, se odisse dicitur. Nesciens enim sibi vult male, dum non putat sibi obesse quod vult: sed tamen male sibi vult, quando illud vult, quod obfit sibi: secundum illud. Qui diligit iniquitatem, odit animam suam. Qui ergo diligere se nouit, Deum diligit. Qui vero non diligit Deum, etiam se non diligit, quod ei naturaliter inditum est: tamen non congrue

*Aug. c. 26 l.
x. de doctr.
Christ. in
medio.*

*Aug. lib. de
Tri. 14 cap.
ad princip.*

Psal. 10.

gruè se odisse dicitur, cū id agit, quod sibi aduer-
satur, & seipsum tanquā suus inimicus insequitur.

Si in illo præcepto contineatur dilectio angelorum. B

Oritur autem hic de angelis quæstio. Vtrum ad *Aug. in l. 1.
de doctr.*
illud præceptum dilectionis proximi, etiam dile-
*Christ cap.
30. in print.*
ctio pertineat angelorum. Nam quod nullum ho-
Luc. 17. 5
minem exceperit, qui præcepit proximum dilige-
re, dominus in parabola semivini relictī ostendit,
eum dicens proximum, qui erga illum extitit mi-
sericors. Deinde subdit, Vade, & tu fac similiter.
Ut eum proximum intelligamus, cui vel exhiben-
dum est officium misericordiæ si indiget, vel exhi-
bendum esset si indigeret. Nullum vero exceptum
esse cui misericordiæ negandum sit officium, quis
non videat, cum vsque ad inimicos etiam porre-
ctum sit, Domino dicente, Diligite inimicos ve-
Luc. 6: 6
stros, & benefacite his, qui oderunt vos. Manife-
stum est ergo omnem hominem proximum esse
reparandum. Proximi vero nomen ad aliquid est:
nec quisquam esse proximus, nisi proximo potest.
Vnde cōsequens, & cui præbendum, & à quo præ-
bendum est officium misericordiæ, rectè proxi-
mum dici. Manifestum est ergo præcepto dilectio-
nis & proximi etiam sanctos angelos contineri: à
quibus tanta nobis misericordiæ impenduntur
officia. Ex quo & Dominus proximum se nostrum
dici voluit, ut in parabola saucii ostendit, & in
Propheta. Quali proximum, & quali fratrem no-
strum sic complacebam. Sed quia excellentior ac
supra nostram naturam est diuina substantia, præ-
ceptum dilectionis Dei à proximi dilectione di-
stinctum est. Ideoque licet nobis Deus omnia im-
pendat beneficia, non tamen nomine proximi in-
cluditur in illo præcepto: quem non sicut nos di-
ligere debemus, sed plusquam nos, toto corde &
anima. Christum vero, in quantum homo est,
sicut nos diligere debemus, eiusque secundum
homi-

hominem dilectio illo cōtinetur mandato: quem & secundum hominem, magis quam nos, sed non quantum Deum, debemus diligere: quia in quantum est homo, minor est Deo.

Quibus modis dicitur proximus.

Hic notandum est proximum dici diuersis modis, scilicet, conditione primæ natiuitatis, spe conuersationis, propinquitate cognationis, & ratione beneficii exhibitionis.

DE ORDINE DILIGENDI, QUID PRIUS,
quid posterius.

DISTINCT. XXIX.

*De charitate quantum ad diligendi ordinem.
Can. 2. a in l. de doct.
Christ. cap. 27. in principio.*

Post prædicta de ordine charitatis agendum est, quia dicit sponsa, Introduxit me Rex in cellam vinariam, & ordinauit in me charitatem. Videamus ergo ordinem, quid prius, quid posterius esse debeat: peccat enim, qui præposterè agit. Nam scire quid facias, & nescire ordinem faciendi, non est perfectæ cognitionis. Ordinis namq; ignorantia conturbat meritum formam. Ordinem autem diligendi Aug. insinuat dicens, ipse est, qui ordina: am habet dilectionem: ne aut diligit, quod non est diligendum aut non diligit, quod diligendū est: aut æque diligit, quod minus vel amplius diligendum est, aut minus vel amplius, quod æque diligendum est. Omnis peccator, in quantum peccator est, non est diligendus: & omnis homo, in quantum est homo, diligendus est propter Deum, Deus vero propter seipsum: & Deus propter se omni homine amplius diligendus est, & amplius quisq; debet Deum diligere, quam seipsum. Item, amplius alius homo diligendus est: quam corpus nostrum: quia propter Deum omnia ista diligenda sunt, & potest nobiscū Deo homo perfrui, quod non pōt corpus nostrū: quia corpus per animā uiuit, qua fruimur Deo. Audisti aliqua de ordine charita-